

РЕЦЕНЗІЯ

**кандидата юридичних наук, доцента Сірко Вікторії Сергіївни
на дисертацію**

**Кияна Дмитра Володимировича «Адміністративно - правовий
механізм вирішення спорів у сфері публічних закупівель в Україні»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за
спеціальністю 081 «Право»**

Актуальність теми дослідження. Вирішення спорів у сфері публічних закупівель є важливим механізмом захисту прав і свобод учасників публічних закупівель. В процесі проведення таких закупівель часто виникають проблеми, пов'язані з антиконкурентними узгодженими діями учасників, які можуть призводити до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції. Ці дії проявляються у різних формах, таких як встановлення цін, обмеження виробництва, розподіл ринків, спотворення результатів торгів чи аукціонів, а також застосування нерівних умов до різних суб'єктів господарювання. Такі практики не лише порушують принципи чесної конкуренції, але й завдають шкоди ефективності використання державних коштів, що впливає на якість наданих послуг та товарів для суспільства. Антиконкурентні узгоджені дії регулюються законодавством, зокрема Законом України «Про захист економічної конкуренції», який визначає основні види таких дій та встановлює механізми їх попередження та припинення. Водночас, законодавство передбачає винятки, коли такі дії можуть бути визнані допустимими, якщо вони сприяють техніко-технологічному розвитку, підтримці малих та середніх підприємств або оптимізації виробничих процесів. Важливу роль у забезпеченні дотримання конкурентних принципів у сфері публічних закупівель відіграють антимонопольні органи, зокрема Антимонопольний комітет України, що здійснюють контроль за дотриманням законодавства, розслідують порушення та застосовують санкції до суб'єктів, які вчиняють антиконкурентні дії. Одним із ключових інструментів захисту від таких дій є механізм добровільного повідомлення про порушення, який дозволяє учасникам, які першими повідомляють про антиконкурентні практики, уникнути відповідальності за умови надання суттєвої інформації для розслідування.

Таким чином, обрана Кияном Д.В. тема дисертаційного дослідження потребує комплексного і системного дослідження, спрямована на розв'язання важливого для вітчизняної правничої науки завдання і відповідає вимогам актуальності.

Не викликають заперечень **ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій.** Вони забезпечуються: застосуванням загальнонаукових і спеціально-наукових методів, які обрано відповідно до теми цієї наукової роботи; науково-теоретичним підґрунтям дисертації виявилися наукові праці фахівців, у тому числі зарубіжних, у галузі адміністративного права, тощо; нормативно-правову базу роботи складають національні та міжнародно-правові нормативні акти адміністративного та цивільного законодавства, що регулюють механізм вирішення спорів та складають емпіричну базу дослідження.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що дисертація Кияна Дмитра Володимировича на тему: «Адміністративно-правовий механізм вирішення спорів у сфері публічних закупівель в Україні» присвячена комплексному дослідженню особливостей змісту та сутності правового механізму вирішення спорів у сфері публічних закупівель, з'ясуванню окремих питань, нечіткості правових визначень законодавства та розробленню відповідних пропозицій по його вдосконаленню. Ґрунтуючись на результатах дослідження, автором розроблено систему наукових положень і обґрунтовано наукові результати, які є новими для адміністративно-правової науки або які наділені істотними ознаками новизни.

Важливого значення набуває те, що автор звертає увагу на певні особливості та тенденції формування доктрини права в розглядуваному питанні, які відтворюються у тому, що сталою залишається проблема, складовими якої є: значення характерних ознак та властивостей адміністративно-правового механізму вирішення спорів; визначення особливостей, форм та методів здійснення контролю з боку державних органів за публічними закупівлями.

Можна підтримати запропоновані пропозиції автора щодо: внесення змін до положень Законів України: «Про публічні закупівлі», «Про

рахункову палату», ««Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні».

Усі представлені автором положення, висновки та рекомендації мають не лише наукову, а й практичну цінність. Переважна більшість авторських здобутків впроваджена у наукову-дослідницьку діяльність та навчальний процес, що підтверджується актами впровадження. Отже, саме із наведених та багатьох інших причин дисертаційне дослідження Д.В.Кияна, без всякого сумніву, вирізняється новизною й оригінальністю та свідчить про досягнення дисертантом високого фахового рівня для проведення високоефективних наукових досліджень.

Оцінка структури та змісту дисертації, її завершеності в цілому. Структура і зміст дисертаційного дослідження Кияна Д.В. є логічно побудованими, зумовленими поставленою метою та завданнями дослідження, його об'єктом і предметом, відповідають логіці наукового пошуку. Дисертація Д.В. Кияна композиційно складається з анотації, вступу, трьох розділів, що містять вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (206 найменувань) та додатків.

Про повноту викладення наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації свідчить та обставина, що результати дисертаційного дослідження відображені у 7 наукових публікаціях, серед яких 3 статті у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових з юридичних наук, а 4 – тези доповідей на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях. Оформлення дисертаційної роботи, виконаної Д.В. Кияном, відповідає вимогам, встановленим для цього виду наукових праць. Зміст анотації та висновків відображає основні положення дослідження. Дисертація у цілому свідчить про вільну орієнтацію автора в галузі адміністративного права, добру обізнаність у науковій літературі й законодавстві, що відповідає високому рівню наукової кваліфікації.

Висновки і пропозиції автора ґрунтуються на достатній науковій платформі, що дає підстави визнати дослідження самостійним і завершеним.

Дискусійні положення та зауваження. Позитивна оцінка дисертаційного дослідження Д.В. Кияна у цілому та її окремих положень

зокрема, не виключає можливості та необхідності висловити певні застереження і зауваження щодо позицій, які потребують критичної оцінки, є спірними або потребують додаткової аргументації та дають можливість вступити у дискусію з автором:

1. На сторінці 167-168 роботи потребують додаткового пояснення пропозиція автора, щодо внесення змін до положень Стратегії реформування системи публічних закупівель на 2024-2026 роки, щодо механізму розгляду спорів під час проведення публічних закупівель для забезпечення обороноздатності держави;

2. У зв'язку з воєнними діями на території нашої держави, введенням правового режиму воєнного стану та відповідними негативними наслідками, що сприяють змінам в питаннях проведення як публічних закупівель, так і вирішення спорів в цій галузі, було б цілком логічним, якщо б найбільш цінні висновки і пропозиції базувалися на особливостях функціонування цієї проблеми саме в умовах воєнного стану. На мою думку, робота тільки б виграла, якщо питання воєнного стану знайшло відображення у поставлених завданнях та в плані роботи.

Висловлені зауваження стосуються переважно спірних, дискусійних проблем. Вони не впливають на загальну позитивну оцінку роботи Д.В.Кияна, яка є самостійним завершеним комплексним дослідженням актуальної теми, має науково-теоретичне і практичне значення, містить наукові положення, що є новим вирішенням конкретного наукового завдання та сприяють здійсненню комплексного вивчення адміністративно-правового механізму вирішення спорів у сфері публічних закупівель в Україні з урахуванням основних тенденцій розвитку доктрини права та позитивної зарубіжної законодавчої практики.

Висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам.
Грунтуючись на викладеному вважаю, що дисертаційне дослідження Кияна Дмитра Володимировича на тему: «Адміністративно-правовий механізм вирішення спорів у сфері публічних закупівель в Україні», подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», є завершеним дослідженням, яке виконане на належному рівні та відповідає вимогам, що пред'являються до подібного виду робіт. Тема

дисертації є актуальною, сформульовані автором висновки та рекомендації є достатньо аргументованими, характеризуються науковою новизною та мають значення не лише для адміністративно-правової науки, але й для правозастосовної практики. У роботі наявні посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримано вимоги норм законодавства про авторське право; надано достовірну інформацію про результати наукової діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

У підсумку варто зазначити, що дисертаційне дослідження Кияна Дмитра Володимировича на тему: «Адміністративно-правовий механізм вирішення спорів у сфері публічних закупівель в Україні» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» відповідає спеціальності 081 – Право та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року (зі змінами і доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 03 квітня 2019 року № 283), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року (зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 року № 341), Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, а її автор – Киян Дмитро Володимирович – на основі публічного захисту заслуговує на присудження йому наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – «Право».

РЕЦЕНЗЕНТ:

**кандидат юридичних наук,
доцент, доцент кафедри
адміністративно-правових дисциплін
Одеського державного університету
внутрішніх справ**

Вікторія СІРКО